

Cats en de *Maechden-plicht*

Tekstfragmenten uit: *Maechden-plicht ofte ampt der ionkvrouwen, in eerbaer liefde, aen-ghewesen door sinne-beelden*. OFFICIVM Puellarum, in *castis Amoribus*, Emblemate expressum. TOT MIDDELBURGH, Ghedruckt by Hans vander Hellen, wonende op de Merct in de fransche Galeye. 1618. Tekst (PDF, niet foutvrij!) beschikbaar via de DBNL.

Embleem 33.

**Veel op de straet,
Licht op de praet.**

ANNA.

*NOch voughtet qualijck onsen staet
Gheduerich drillen achter straet;
Ten is een maeght oock niet gheraen
Veel in de deur of vensters staen.
In maeltijt, bruyloft, spel of feest,
Altijt te zijn een van de meest',
Of vvel na Domburgh veel ghery,
En daer te sluypen aen d'een zy,
Al sonder yemant van ontsicht,
My dunckt dat staet al vvat te licht.
Den ouden Meester van de min[=Ovidius]
Is in dit stuck van and'ren sin,
En vvilt dat sijne Maghet sal
Gheduerich trip'len over al;
Maer, laet hem seggen vvat hy vvil,
Het vought een maeght te vvesen stil.
Dus, vvildy zijn van goeden lof,
Soo blijft in huys, hout daer u hof:
En vvacht tot ghy daer vvert gesocht,
Vvaer' meest gheveylt, vvert minst vercocht.
Het is een spreeck-vvoort over al,*

*De beste koeyen vintm' op stal.
En, 't Schaep dat door de Doornen gaet,
Gestaegh yet van sijn vvolle laet.*

Embleem 34.

**Alsmen't sluyt
Dan berstet uyt.**

PHYLLIS.

*Wie heeftter doch soo harden vvet
Ons maegden tot een dvvanc gheset?
Jst niet veel beter datmen siet
VVat datter hier en daer gheschiet,
Dan datmen sit in huys en suft,
En laet verroesten sijn vernuift?
Hoe! sal dan noch een houbaer maeght
Met t'huys te blijven zijn gheplaeght?
Jst niet ghenoegh in school ghevveest,
De school-vrou, en haer plack gevveest?
Laet doch een maecht vvat vroylijck zijn,
VVant haer genaect doch nieuuvve pijn,
De sorgh' vant huys, den dvvanck des mans,
En alle jaer een kint bycans.
Dat yemant binde slaef of beest,
Maer niet der vrouvven eelen geest:
Dan of men schoon al vrouvven bint,
VVat isset meer als enckel vvint?*

VVijn, sonder lucht, leyt staegh en vvoelt,
En dickvvils maer de kelder spoelt.
Een maeght gehouden aen een block,
Is voor de stal-knecht off de kock.
Het vrouvvven-vleys is seltsaem cruyt,
VVant bintmen't in, soo berstet uyt.

Embleem 35.

**Soomen't dwingt, 't ontspringt:
Soomen't perst, het berst.**

PHYLLIS.

DEnckt dattet met de meyskens gaet,
Als met Carstaingen, diemen braet,
VVaneermen die vvat opens gheeft,
Dan isset datme'r deegh van heeft;
Men draeghtse dan heel van den heert,
Tot op de tafel van den vveert;
Maer laetse toe, en ongesneên,
De keest berst uyt, en sprinckt daer heen.
En of men dan al deerlijck siet,
't Gunt datmen souct, en vint men niet.
VVanneer een maget somtijts magh
Haer vinden by een soet ghelagh,
Al-vvaer de jeugten 't jonghe bloet,
VVat vvasemt uyt des herten gloet,
Sy vvacht dan af, met goet gedult,
Tot datse vvert tot vrou ghehult:
Maer soo vvanneer een vrolijck hert,
Gheduerich op-ghesloten vvert,
Soo dattet moet met droeven sin,
Des jonckheydts tochten croppen in,
Eylaes! dat doet de maeght soo vvee,
Dats' al-te-met vvel berst in tvvee,

Dies hoeftse, schoon sy vvert de bruyt,
Geen fyncoord', of geen maegde-cruyt.

Embleem 36.

**Twee even geck
Eeuwich gebreck.**

ANNA.

DEn vrouvvven-dvvanck houd' ick voor quaet,
En vveet dat sluyten niet en baet,
VVant is een vrou eerbaer en goet,
Het sluyten is ten overvloet;
En ist misschien een lichte schuyt,
Soo ist verloren vvatmen sluyt.
Dan vvy zijn in een lant (God danck)
Daer niet en is dees vrouvvven-dwanc.
Laet ons maer zijn niet al te vry,
Dat ons dit voor-recht blijve by.

PHYLLIS.

MAer na-de-mael ghy my ghebiet,
Een yder een te hooren niet,
VVie sal ick dan best trecken aen?

ANNA.

OM u in desen vvel te raen,
Begheeft u tot een vvijsen man,
Die u tot leytsman dienen can:
VVant mits ghy noch zijt jonck en groen,
Js aen u vry vvat veel te doen,
Dus neemt gheen slecht-hooft by der hant,
Of ghy blijft beyd' in onverstant.
VVant van een keerse sonder vlam,
Noyt ander keerse licht en nam.
[...]